

Ontwerpbesluit Verlenen ontheffing

Wageningen University & Research
T.a.v. de heer P. Booman
Akkermaalsbos 12
6708 WB Wageningen

Datum
4 februari 2021

Zaaknummer
2020-003274

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij
Reinoud Raaijmakers
026 359 9219
post@gelderland.nl

Blad
1 van 16

Locatie

Heel Gelderland, Friesland, Groningen, Drenthe, Flevoland en Utrecht.

Activiteit

Wetenschappelijk en ecologisch onderzoek naar wilde flora en fauna.

Beste meneer Booman,

Hierbij ontvangt u een ontwerpbesluit over bovengenoemde aanvraag. Wij verlenen u deze ontheffing.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een lijst met contactgegevens van de provincies opgenomen. Neem alle bijlagen goed door.

Ontwerpbesluit

U ontvangt nu het ontwerpbesluit. U mag pas met de activiteiten beginnen als u het definitieve besluit heeft ontvangen.

Wij publiceren dit ontwerpbesluit www.overheid.nl. Belanghebbenden kunnen op dit besluit reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Als wij reacties ontvangen, krijgt u hierover bericht.

Wilt u een zienswijze indienen? Dat kan mondeling door contact op te nemen met het Provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99, schriftelijk via Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem of digitaal via post@gelderland.nl.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

2 van 16

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](http:// gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Martin Kaal

Teammanager Vergunningverlening

Documentnummers inzage stukken:

03217368, 03292427, 03320380, 03320384, 03320391, 03320716, 03360240, 03360241,
03360243, 03371137, 03377890, 03408532, 03408535, 03408536.

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Contactgegevens provincies met zaakkenmerk

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

3 van 16

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Wageningen University & Research, Akkermaalsbos 12, 6708 WB Wageningen, hierna te noemen de aanvrager, van 9 maart 2020 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een conclusie en overige verplichtingen.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 9 maart 2020 ontvingen wij een aanvraag van Wageningen University & Research voor een ontheffing, in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb, voor het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar wilde flora en fauna door Stichting Wageningen Research (WR) en geldig in geheel Nederland.

Stichting Wageningen Research doet onderzoek en ontwikkelt kennis om beleid en beheer voor een groene en duurzame leefomgeving wetenschappelijk te onderbouwen. Zij doet op projectbasis ecologisch onderzoek aan inheemse en uitheemse soorten, in opdracht van de rijksoverheid, provincies, lagere overheden of terrein-beherende organisaties.

Voor het onderzoek is in het kader van de Wnb voor de volgende verboden handelingen ontheffing aangevraagd:

- Vogels, reptielen, beschermde zoogdieren, amfibieën, vissen en ongewervelden verstoren, vangen of doden;
- Verblijfplaatsen van vogels, reptielen, beschermde zoogdieren, amfibieën, vissen en ongewervelden beschadigen of vernielen;
- Eieren van vogels, reptielen, beschermde amfibieën, vissen of ongewervelden vernielen, beschadigen of verzamelen;
- Vogels, reptielen, beschermde zoogdieren, amfibieën, vissen en ongewervelden onder zich hebben of vervoeren;
- Beschermde planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor de volgende niet-selectieve vangmiddelen is een ontheffing aangevraagd: mistnetten, fuik (ganzen) inlooptkooi, klapvallen, netkanon, strikken, bal-chatri (vogels); inlooptvallen, kastvallen, driftnetten, verdovingsgeweer/-pistool (grondgebonden zoogdieren) mistnetten, harpval, heligolandtrap (vleermuizen) potval (reptielen) vangnetten, licht- / collectorval, elektrovisser (vissen) schepnet, vangemmer, fuiken (amfibieën) schepnet, potval, fuiken, piramide-/ malaiseval, lichtval (ongewervelden).

Onderzoek dat valt onder de Wet op Dierproeven (WOD), valt buiten deze ontheffing. De aanvrager heeft, voor wat betreft dierproeven, voor alle inheemse en uitheemse beschermde diersoorten een algemene projectvergunning in het kader van de WOD (Soortbescherming fauna 2017.D-0045) verleend door de Centrale Commissie Dierproeven (CCD). De onderzoeksprojecten worden per keer getoetst door een Instantie voor Dierenwelzijn (IvD).

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de Wnb genoemde algemene belangen: ter bescherming van flora en fauna of instandhouding van natuurlijke habitats en voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

4 van 16

De aanvraag en het projectplan met aanvulling maken deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde; het uitvoeren van ecologisch onderzoek in geheel Nederland eerder een ontheffing verleend. Het betreft de ontheffing voor Alterra-Wageningen University en Researchcentrum, voor verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet, die op 18 maart 2015 is afgegeven door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) met kenmerk FF/75A/2015/007. Deze ontheffing liep af op 18 maart 2020.

De aangevraagde ontheffing, valt onder de Wnb, onder het bevoegd gezag van de provincies. De ontheffing is aangevraagd in de provincie Gelderland. De provincie waar de aanvrager is gevestigd. Voor een ontheffing geldig buiten de provincie Gelderland is instemming met deze ontheffing van de desbetreffende provincie nodig of zal een afzonderlijke ontheffing moeten worden aangevraagd. Dit geldt ook voor hoofdinfrastructuur, gebieden of terreinen die nog onder bevoegd gezag van het Rijk (RVO) vallen.

Op 7 september is een gedoogbeschikking voor de provincie Gelderland afgegeven op basis van de verlopen ontheffing FF/75A/2015/007. Deze gedoogbeschikking is geldig zolang de aanvraag van de nieuwe ontheffing Wnb, in behandeling is. De overige provincies en RVO zijn op de hoogte gebracht van het in behandeling zijn van de aanvraag en de tijdelijke gedoogbeschikking binnen Gelderland.

Niet alle provincies willen instemmen met een ontheffing die is afgegeven door een andere provincie. De provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Utrecht, Flevoland, Noord-Holland, Zeeland en Noord-Brabant is gevraagd in te stemmen met deze ontheffing.

De provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Flevoland en Utrecht hebben aangegeven onder voorwaarden in te kunnen stemmen.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 31 augustus en 16 oktober 2020 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 7 juli, 29 juli, 25 augustus 2020 hebben verzocht.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

5 van 16

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, 4 en 5; 3.4 lid 2; 3.8 lid 1 en 5; 3.9 lid 1 en 2; 3.10 lid 2; 3.25 lid 4a en 3.34 lid 3 van de Wet natuurbescherming,

ONTHEFFING TE WEIGEREN

zoals aangevraagd door Stichting Wageningen Research, Akkermaalsbos 12, 6708 WB te Wageningen;

voor het middel strikken bij het vangen van vogels.

en

ONTHEFFING TE VERLENEN

voor de soorten, de verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1 en voor de middelen zoals weergegeven in tabel 2.

Datum
4 februari 2021

Zaaknummer
2020-003274

Blad
6 van 16

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort(groep)	Verbod Wnb		Belang ⁷
Vogels (<i>Aves</i>)	Artikel 3.1 lid 1	Vangen ¹ en doden ²	A
	Artikel 3.1 lid 3	Eieren rapen of onder zich hebben ³	
	Artikel 3.2 lid 6	Onder zich hebben of vervoeren van delen of producten van vogels	
Zoogdieren (<i>Mammalia</i>)	Artikel 3.5 lid 1	Vangen ⁴ en doden ²	B
Reptielen (<i>Reptilia</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Opzettelijk verstoren	
	Artikel 3.5 lid 3	Eieren vernielen, rapen ³	
Vissen (<i>Pisces</i>)	Artikel 3.5 lid 4	Rustplaatsen beschadigen of vernielen	C
Amfibieën (<i>Amphibia</i>)	Artikel 3.10 lid 1a	Vangen en doden ²	
	Artikel 3.10 lid 1b	Opzettelijk vernielen van verblijfplaatsen	
Ongewervelden (<i>Invertebrata</i>)	Artikel 3.6 lid 2	Onder zich hebben of vervoeren	B
<i>Alle soorten</i>	Artikel 3.34 lid 1	Dieren uitzetten ⁵	A, B en C
Planten (<i>plantea</i>)	Artikel 3.5 lid 1	Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten ⁶	B en C
	Artikel 3.10 lid 1a		

Voetnoten tabel 1:

- 1) Het kort hanteren van vogels op het nest is toegestaan. Voor het vangen met mistnetten, klapval, klapnet of ball-chatri is aanvullend een machtiging van het Vogeltrekstation nodig. Zie voorschrift 13.
- 2) Indien het doden van beschermde soorten zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 1; 3.5 lid 1 en 3.10 lid 1a, nodig is, voor bijvoorbeeld ecotoxicologisch of zoönose-gerelateerd onderzoek, dient minimaal 3 weken van tevoren een schriftelijke melding gedaan te worden bij de provincie waar het onderzoek zal worden uitgevoerd. Tegelijk met deze melding dient een projectplan met akkoord van de IvD overlegd te worden. De betreffende provincie kan hierop besluiten de ontheffing daarvoor in te trekken. Het doden van beschermde ongewervelden kan bij niet-selectieve bemonstering van ongewervelden voorkomen en is zonder melding toegestaan. Zie voorschrift 17 en 20.
- 3) Eieren van vogels worden verzameld in de legperiode van de soort, zodat de vogels nog vervangende eieren kunnen produceren; maximaal 25% van het legsel, of bij soorten met legsel minder dan 4; maximaal 1 ei. Indien dit Rode Lijst-soorten betreft, dient minimaal 3 weken van te voren melding gedaan te worden bij de betreffende provincie, deze provincie kan hierop besluiten de ontheffing daarvoor in te trekken. Eieren van amfibieën of vissen die worden verzameld (<5% ter plaatse aanwezige hoeveelheid) voor o.a. toxicologisch of genetisch onderzoek is toegestaan. Voor het verzamelen van eieren van reptielen wordt indien nodig apart een ontheffing aangevraagd. Zie voorschrift 15 en 20.
- 4) Het kort hanteren van vleermuizen uit hun verblijfplaats buiten de kwetsbare winterperiode is toegestaan. Voor het vangen van vleermuizen met mistnetten is aanvullend een machtiging van de Zoogdierverseniging, via vleermuizenvangen.nl benodigd. Zie voorschrift 14.

(voetnoten 5, 6 en 7 zie volgende pagina)

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

7 van 16

(Vervolg voetnoten tabel 1)

- 5) Zover dit betreft het uitzetten van dieren in een ander gebied dan waar ze gevangen zijn. Betreft geen re-populatie of herintroductie van soorten. Betreft geen invasieve exoten. Terugzetten in ander gebied vindt plaats in overleg met terreinbeheerders, -eigenaars van de vang- en uitzetlocatie en de betreffende provincie. Zie voorschrift 21 en 22.
- 6) Verzamelen van de hele plant maximaal 5% van de aanwezige deelpopulatie die bestaat uit minimaal 20 stuks. Voor soorten die vallen onder artikel 3.5 lid 5 dient minimaal 3 weken van te voren melding gedaan te worden bij de betreffende provincie, deze provincie kan hierop besluiten de ontheffing daarvoor in te trekken. Zie voorschrift 16 en 20.
- 7) Belang:
  - A. Artikel 3.3 lid 4b onder 4 en 5 van de Wnb: ter bescherming van flora en fauna en voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt.
  - B. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 en 4 van de Wnb: in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats en voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten.
  - C. Artikel 3.10 lid 2 van de Wnb: zie belangen 3.8 lid 5b onder 1 en 4 hierboven genoemd onder B.

Tabel 2 Middelen

Soort	Verbod (3.4 lid 1 Wnb)	Middel
Vogels (Aves)	Vangen	Mistnetten ¹ , fuik ¹ , inloopkooi ¹ , klapvallen ¹ , klapnetten ¹ , bal-chatri ¹
Soort	Verbod (3.9 lid 1 en 3.24 lid 2 Wnb)	Middel
Grondgebonden zoogdieren (Mammalia)	Vangen	Inloopvallen, kastvallen, driftnetten, haarpvallen, verdovingsgeweer/ - pistool
Vleermuizen (Chiroptera)	Vangen	Mistnetten ² , harpval ² , heligolandtrap ²
Vissen (Pisces)	Vangen	Schepnet, fuiken, lichtval elektrovis-apparatuur
Amfibieën (Amphibia)	Vangen	Schepnet, vangemmer, fuiken
Reptielen (Reptilia)	Vangen	Potval/ vangemmer
Ongewervelden (Invertebrata)	Vangen	Schepnet, sleepnet, potval, fuiken, piramide-/ malaiseval, lichtval

1) Zie voetnoot 1 bij tabel 1 en voorschrift 13 van deze ontheffing.

2) Zie voetnoot 3 bij tabel 1 en voorschrift 14 van deze ontheffing.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

8 van 16

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor de provincies Gelderland, Friesland, Groningen, Drenthe, Flevoland en Utrecht.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 januari 2026.
3. Een provincie die heeft ingestemd met deze ontheffing kan ingevolge artikel 5.4, lid 1 van de Wnb, op elk moment haar instemming intrekken of de provincie Gelderland verzoeken om de ontheffing te wijzigen indien gehandeld wordt in strijd met een wettelijk of aan deze ontheffing verbonden voorschrift.
4. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1 en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.
5. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Indien verbodsbepalingen worden overtreden in andere provincies dient daarnaast ook contact opgenomen te worden met de betreffende provincie, via het in bijlage 2 genoemde adres en kenmerk.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Diegene die de handelingen uitvoert, waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt, dient een afgeronde MBO, HBO of universitaire opleiding in ecologie, biologie of natuurbeheer te hebben en aantoonbare ervaring te hebben met de te verrichten onderzoekshandelingen óf onder direct toezicht te staan van een ervaren veldecoloog, die dit heeft.
8. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
9. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
10. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-003274.

11. De ontheffinghouder dient jaarlijks voor 1 februari (vanaf het jaar 2022) een overzicht van de onderzoeken die zijn uitgevoerd door de ontheffinghouder, of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-) personen, te zenden aan de provincies: Gelderland, Friesland, Groningen, Drenthe, Flevoland en Utrecht, zover dit onderzoek betrekking heeft op de betreffende provincie. Dit overzicht dient in ieder geval te bevatten de provincie en gemeente waar het onderzoek heeft plaatsgevonden, de soortgroep, onderzoeksdoelstelling, gebruikte onderzoeksmethode en periode van uitvoering. Het overzicht wordt aan de provincies verstuurd via het in bijlage 2 vermelde emailadres o.v.v. het daarbij vernoemde kenmerk.

Soortspecifieke voorschriften

12. De onderzoeksmethoden en bijbehorende handelingen voor de soortgroepen en verboden genoemd in tabel 1 en de middelen genoemd in tabel 2 worden, voor zover dit niet in strijd is met deze ontheffing, uitgevoerd conform het projectplan “Aanvraag Wnb ontheffing WUR 2020+”, die onderdeel uitmaakt van deze aanvraag, en de in dit plan genoemde onderzoeksprotocollen en handleidingen. Voor dierproeven met beschermde dieren dient gewerkt te worden conform de “Handreiking dierproeven met wilde dieren in hun biotoop” uitgegeven door de Centrale Commissie Dierproeven.
13. Het kort hanteren van vogels op het nest of van de grond, voor het verzamelen van biometrische gegevens is toegestaan. Voor het vangen met mistnetten, klapnet, klapval of bal-chatri is aanvullend een machtiging van het Vogeltrekstation nodig. Tijdens het gebruik van deze middelen dient altijd direct en permanent toezicht van een deskundig en ervaren persoon aanwezig te zijn om de dieren zo snel mogelijk uit de val te bevrijden. Conform artikel 3.9 lid 6 van het Besluit natuurbescherming, mogen in de bal-chatri geen levende lokdieren gebruikt worden en mag het middel pas ingezet worden als andere methoden niet toereikend zijn.
14. Het kort hanteren van vleermuizen uit hun verblijfplaats voor het verzamelen van biometrische gegevens is toegestaan. Het hanteren mag niet gebeuren in de kwetsbare winterperiode (niet van 1 november tot 1 april). Het vangen van vleermuizen met behulp van mistnetten, harpvallen of heligolandtrap, mag alleen gebeuren door een gecertificeerd persoon in het bezit van een machtiging van de Zoogdiervereniging (ZV). Een certificering en machtiging is aan te vragen bij de Commissie Vleermuizen vangen (vleermuizenvangen.nl).
15. Voor chemisch of genetisch onderzoek bij eieren van vogels dienen in eerste instantie niet-uitgekomen eieren te worden gebruikt. Als het noodzakelijk is verse eieren te gebruiken, worden deze verzameld in de legperiode van deze soort, zodat de vogels nog vervangende eieren kunnen produceren; maximaal 25% van het legsel, of bij soorten met legfels minder dan 4; maximaal 1 ei. Indien het noodzakelijk is eieren te verzamelen van vogels die voorkomen op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels, dient minimaal 3 weken van te voren een melding met projectplan gedaan te worden bij de provincie waarbinnen de eieren zullen worden verzameld. De betreffende provincie kan binnen deze 3 weken besluiten, de ontheffing voor dat onderdeel in te trekken. Bij eieren van beschermde vissen, amfibieën of ongewervelden, wordt maximaal 5% van het in het biotoop aanwezige legsel verzameld. Eieren van reptielen worden niet verzameld of worden apart aangevraagd.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

10 van 16

16. Het verzamelen van hele planten die vallen onder artikel 3.5 van de Wnb, dient minimaal 3 weken van te voren melding gedaan te worden bij de betreffende provincie. Tegelijk met deze melding dient een projectplan overlegd te worden. De betreffende provincie kan binnen deze 3 weken besluiten, de ontheffing voor dat onderdeel in te trekken. Van planten die vallen onder artikel 3.10 van de Wnb, wordt maximaal 5 % van de aanwezige deelpopulatie verzameld en alleen als die ter plaatse uit minimaal 20 exemplaren bestaat.
17. Indien het doden van beschermde soorten zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 1; 3.5 lid 1 en 3.10 lid 1a, nodig is, voor bijvoorbeeld ecotoxicologisch of zoönose-gerelateerd onderzoek, of als deze soorten aan de natuur onttrokken zullen worden, dient minimaal 3 weken van tevoren een schriftelijke melding gedaan te worden bij de provincie waar het onderzoek zal worden uitgevoerd. Tegelijk met deze melding dient een projectplan met akkoord van de IvD (Instantie voor Dierwelzijn) overlegd te worden. Het projectplan moet een zorgvuldige afweging van het belang, de alternatieven en de staat van instandhouding van betreffende soort bevatten. De betreffende provincie kan binnen deze 3 weken besluiten, de ontheffing voor dat onderdeel in te trekken. Het doden van beschermde ongewervelden als gevolg van (niet te voorkomen) bijvangst van bijvoorbeeld kwantitatief onderzoek naar voedselaanbod is, zonder toestemming vooraf, toegestaan.
18. Het vangen van habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5 Wnb) dient minimaal 3 weken voor aanvang van het onderzoek gemeld te worden bij de betreffende provincie waar het vangen plaats zal vinden. De provincie kan desgewenst om een projectplan of startgesprek vragen. Onderzoek naar wolf en goudjakhals dient daarbij ook te worden gemeld bij het wolvenmeldpunt van BIJ12.
19. Alle onderzoeken waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt en die binnen de provincies Flevoland en Utrecht plaatsvinden, dienen 3 weken van te voren bij desbetreffende provincie gemeld te worden.
20. Als voor de handelingen genoemd in voorschrift 15, 16, 17, 18 en 19 waarvoor een melding bij de desbetreffende provincie is gedaan, binnen de termijn van 3 weken, door de desbetreffende provincie geen reactie is gegeven, mogen de handelingen conform de ontheffing worden uitgevoerd. Desbetreffende provincie kan in een reactie aangeven dat zij de termijn van 3 weken, met een redelijk termijn, zal verlengen om de onderbouwing van de handeling nader te onderzoeken. De provincie kan binnen die gestelde termijn besluiten, voor de gemelde handeling, de ontheffing in te trekken.
21. Herintroductie dient altijd in overleg met RVO en de betrokken provincie te gebeuren. Repopulatie altijd in overleg met de betrokken provincie(s). Indien soorten in een ander natuurgebied dan waar ze gevangen zijn, worden losgelaten, dient dit in overleg te gaan met de betrokken terreinbeheerders/ -eigenaars van de vanglocatie en uitzetlocatie en de betrokken provincie(s) waar dit plaatsvindt.
22. Indien andere soorten als waarvoor het onderzoek is opgezet gevangen worden, dienen deze zo snel mogelijk op de vangplek weer te worden losgelaten. Invasieve exoten die op de Unielijst staan en die gevangen worden, mogen niet meer worden losgelaten en dienen gemeld te worden bij de provincie. Gevangen (verwilderde) huisdieren mogen ook niet zondermeer worden losgelaten, men dient deze te melden bij de betreffende provincie, om te vragen hoe hier mee om te gaan.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

11 van 16

23. Onderzoek dat plaatsvindt aan soorten die binnen een faunabeheerplan of schadebestrijding kunnen vallen, voor zover dit onderzoek; vangen, zenderen, uitzetten of doden betreft, dient vooraf gemeld te worden bij de betreffende provincie.
24. Vervoer van edelhert, damhert, ree of wild zwijn dient te worden gemeld bij de politie, de provincie en de terreinbeheerder. Deze dieren dienen door een, door de politie aangewezen vervoerder, vervoerd te worden (Artikel 3.22a; lid 3 van de Regeling Natuurbescherming).
25. Voor het vervoeren en onder zich hebben van levende en dode beschermde inheemse zoogdieren die onder de habitatrichtlijn vallen geldt, dat ontheffing van artikel 3.6, tweede lid van de wet, pas in werking treedt na melding daarvan bij de desbetreffende provincie.
26. De inlooppallen (life-traps) voor grondgebonden kleine zoogdieren, dienen met intervallen van maximaal 8 uur gecontroleerd te worden. Na de controle van de vallen dient weer voldoende droog hooi, fruit of groente (voor vocht) en voedsel voor insectenetters aanwezig te zijn.
27. Om verspreiding van ziekten te voorkomen dient het hygiëneprotocol voor veldwerk van RAVON van april 2020, opgevolgd te worden.
28. Fuiken dienen voorzien te zijn van een “keerwant” of “stop-grid” om otters, bevers, vogels, ratten en grotere vissen buiten de fuiken te houden. De fuik dient voor een deel boven het water te steken zodat dieren die lucht nodig hebben, niet kunnen verdrinken.
29. Bij onderzoek aan beschermde dieren, dat tevens valt onder de Wet Op Dierproeven (WOD) dient gewerkt te worden conform de “Handreiking dierproeven met wilde dieren in hun biotoop” van de Centrale Commissie Dierproeven (CCD) en dient een vergunning in het kader van de WOD verleend te zijn na een toetsing door een erkende Dierexperimentencommissie (DEC) of Instantie voor Dierenwelzijn (IvD).
30. De handelingen waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt mogen uitsluitend worden verricht voor onderzoek.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

12 van 16

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG**Project***In de aanvraag beschreven project*

Het project betreft het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar in het wild voorkomende vogels, zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen, ongewervelden en planten in heel Nederland.

Wageningen Research doet onderzoek aan inheemse en uitheemse soorten op projectbasis (contract research), vaak in opdracht van de rijksoverheid, provincies en soms lagere overheden of terreinbeherende organisaties in het kader van vragen rond natuurwetgeving, beleidsontwikkeling, beleidsevaluatie, verkeersveiligheid, volksgezondheid, landbouwschade, wildbeheer, natuurbeheer of besmettelijke dierziekten. Het strategisch en toegepast wetenschappelijk onderzoek is gericht op het ontwikkelen van zowel fundamentele als direct praktisch bruikbare kennis, producten en methoden.

Veel van de onderzoeksprojecten zijn provinciegrens overschrijdend (o.a. wolf, ganzen). De projecten omvatten diverse handelingen en soms meerdere soortgroepen. Regelmatig speelt WR in op spoedeisende vragen van diverse overheden (dierziekten, probleemwolf) waarvan de aard van de activiteiten en reikwijdte (diersoorten, locaties) niet vooraf zijn te voorzien. Flexibiliteit en een brede landelijke dekking van de ontheffing is dus van groot belang. De ontheffing is aangevraagd voor een termijn van 5 jaar.

Onderzoek

Beschrijving van uitgevoerd onderzoek ten behoeve van de aanvraag is niet aan de orde, omdat het onderzoek zelf de activiteit betreft.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Alle beschermde ecologische waarden van de aangevraagde soortgroepen, waarop de in tabel 1 genoemde verboden van toepassing zijn, kunnen tijdens de uitvoering van de onderzoeken voorkomen.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de uitvoering van de onderzoeken kunnen:

- Vogels, zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen of ongewervelden, gestoord of verstoord, gevangen en in uitzonderlijke gevallen gedood worden;
- Planten opzettelijk geplukt, afgesneden of verzameld worden;
- Voortplantings- of rustplaatsen van vogels, zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen of ongewervelden, vernield of beschadigd worden;
- Alle in Nederland voorkomende fauna vervoerd of onder zich gehouden worden;
- Eieren van vogels, vissen, amfibieën of ongewervelden weggenomen of vernield worden;

In het projectplan “Aanvraag Wnb ontheffing WUR 2020+” is beschreven wat de te verwachten effecten zijn per soortgroep in relatie tot de verboden Wnb en onderzoekshandelingen.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Preventieve maatregelen om effecten te voorkomen zijn niet aan de orde.

De minst invasieve onderzoeksmethode die volstaat voor de onderzoeksdoelstelling wordt gekozen.

Het beoogde onderzoek uitvoeren zonder verstoring of vangen is niet mogelijk.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik wordt gemaakt van een gedragscode.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

13 van 16

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet aan de orde zijn en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Voor de onderzoeksmethode wordt, waar de onderzoeksvraag dit toe laat, zoveel mogelijk gewerkt conform de onderzoeksprotocollen van Netwerk Groene Bureaus. Sommige onderzoeksvragen vragen meer diepgaand onderzoek dan standaard inventarisaties. Daarbij kan vangen en hanteren voor biometrische gegevens nodig zijn. In uitzonderlijke gevallen voor genetisch of ecotoxicologisch onderzoek of in geval van besmettelijke dierziekten en zoönose, kan ook doden nodig zijn.

De minst invasieve onderzoeksmethode die volstaat voor de onderzoeksdoelstelling wordt gekozen.

Wanneer onverwachte en negatieve effecten optreden wordt altijd direct geëvalueerd en waar mogelijk bijgestuurd.

Waar het invasief onderzoek betreft dat onder de Wet op Dierproeven (WOD) valt, wordt gewerkt conform “Handreiking dierproeven met wilde dieren in hun biotoop”. Belang, noodzaak en ingezette onderzoeksmethoden worden afgestemd met de IvD.

Beoordeling**Onderzoeksmethoden***Beoordeling van de in de aanvraag genoemde onderzoeksmethoden*

Om onderzoeksvragen te beantwoorden is vaak al voldoende informatie beschikbaar in databanken of wetenschappelijke literatuur. In specifieke gevallen is aanvullend onderzoek noodzakelijk waarbij handelingen of ingrepen nodig zijn en waarvoor een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is vanwege de impact op beschermde soorten:

- Onderzoek dat is gericht op het vaststellen van het terreingebruik van dieren in ruimte en tijd, bijvoorbeeld in relatie tot specifieke vragen vanuit het wildbeheer, natuurbeheer of volksgezondheid (risico's dierziekten/zoönosen), waarbij onderzoekstechnieken als vangen, verdoven, merken en/of telemetrie nodig zijn.
- Onderzoek dat is gericht op het vaststellen van genetische uitwisseling of genetische vershraling van kleine populaties, of verspreiding van ziekten tussen populaties, waarbij onderzoekstechnieken als vangen en het nemen van DNA-monsters, bloedmonsters, weefselmonsters, speekselmonsters e.d. nodig zijn. Dit kan ook voor flora worden toegepast.
- Onderzoek dat is gericht op het verkrijgen van inzicht in maatschappelijke risico's, zoals het vangen, verdoven en aanbrengen van een zender bij plotseling in Nederland opduikende grote carnivoren (wolf, goudjakhals).
- Onderzoek dat is gericht op het evalueren van concrete maatregelen die zijn genomen om diersoorten te beschermen, zoals de aanleg van faunamaatregelen bij verkeerswegen, voor zover onderzoekstechnieken als merken en telemetrie nodig zijn.

Met deze methoden kan ecologische kennis worden verkregen over habitatgebruik, mobiliteit, genetische fitness van populaties, interspecifieke en intraspecifieke interacties zoals effecten van begrazing op aanwezige flora en fauna. Aldus verkregen onderzoeksresultaten vormen de basis voor onze wetenschappelijk adviezen aan beleidsmakers, terreinbeheerders en andere stakeholders.

Om negatieve effecten op de diverse soortgroepen te beperken wordt zover mogelijk volgens protocollen en in het ecologisch werkveld gangbare onderzoeksmethoden gewerkt. Waar dit vanuit de onderzoeksvraag niet mogelijk is blijven de handelingen voor de meeste soortgroepen beperkt tot stress tijdens het hanteren.

Wij hebben het projectplan en de aanvulling daarop beoordeeld en wij oordelen dat de onderzoeksmethoden, zoals beschreven, functioneel zijn en in lijn met de onderzoeksdoelstellingen.

Alternatievenafweging

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Op basis van de onderzoeksdoelstelling en onderzoeksvraag wordt de minst invasieve onderzoeksmethode gekozen.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Het achterwege laten van de onderzoeken heeft weliswaar (tijdelijk) minder effect, maar het onderzoek is noodzakelijk om kennis, achtergronden en processen in vragen rond natuurwetgeving, beleidsontwikkeling, beleidsevaluatie, verkeersveiligheid, volksgezondheid, landbouwschade, wildbeheer, natuurbeheer of besmettelijke dierziekten te kunnen beantwoorden en onderbouwen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op soortbescherming en behoud worden voorkomen of worden beperkt.

Het uitvoeren van het beoogde onderzoek zal bijdragen aan de kennisopbouw, behoud en ontwikkeling van de aangevraagde beschermde soortgroepen en hun leefgebieden. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belangen

In paragraaf 1.3 van het bij de aanvraag gevoegde “Projectplan “Aanvraag Wnb ontheffing WUR 2020+” is beschreven voor welke wettelijke belangen de ontheffing wordt aangevraagd. Het strategisch en toegepast wetenschappelijk onderzoek is gericht op het ontwikkelen van zowel fundamentele als direct praktisch bruikbare kennis, producten en methoden. Het onderzoek is gericht op het vergroten van inzicht in de ecologie van dier- en plantensoorten en bedreigingen die de overlevingskansen van populaties kunnen verkleinen. Dit betreft beschermingsprogramma's voor zeldzame soorten, maar ook maatschappelijke ontwikkelingen zoals aanleg van windturbineparken en de effecten daarvan op vogels en vleermuizen. Ook het conflictarm samenleven met overlast veroorzakende soorten (b.v. hoefdieren en ganzen) is frequent aanleiding voor onderzoek. De verkregen inzichten worden primair verwerkt in aanbevelingen voor concrete beschermingsmaatregelen, gericht op o.a. het vergroten, verbinden en verbeteren van de kwaliteit van het leefgebied van de soorten en het voorkomen, mitigeren dan wel compenseren van negatieve effecten op populaties voortkomend uit genoemde bedreigingen.

Beoordeling van belangen

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen.

Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Er worden geen negatieve effecten van de onderzoekshandelingen op de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten verwacht. Voor alle soorten is het uitgangspunt dat de GSvI van de populaties en doelstellingen van Natura2000 niet in het geding komt en dat ongerief of onnodig lijden ten alle tijden zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

15 van 16

Dit geldt ook voor soorten die niet beschermd zijn onder de Wnb (zorgplicht). Van tevoren wordt een gedegen afweging gemaakt, eventueel in afstemming met in- en externe deskundigen. Mocht onverhoopt toch een negatief effect van het onderzoek op de populatie dreigen te ontstaan dan wordt het onderzoek herzien of geannuleerd.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten.

De onderzoekshandelingen hebben geen nadelige gevolgen en effecten op staat de instandhouding van beschermde soorten, omdat doden en verwonden van dieren zoveel mogelijk wordt voorkomen. De onderzoeken verschaffen gegevens over bedreigingen ten aanzien van beschermde soorten en dragen bij aan de noodzakelijke kennisopbouw. Met de onderzoeksgegevens kunnen de soorten beter beschermd worden, conflicten of externe negatieve invloeden beperkt worden en kan de ontwikkeling van de soorten en hun leefgebieden worden bevorderd, dit draagt bij aan een gunstige staat van instandhouding.

Conclusie

Wij hebben de aanvraag en het projectplan beoordeeld en wij oordelen dat de onderzoeksmethoden zoals beschreven functioneel zijn en in lijn met de onderzoeksdoelstellingen en het daarmee gediende belang ter bescherming van flora en fauna. De kennisopbouw draagt bij aan het onderbouwen en verantwoorden van beleidskeuzes en beheermaatregelen en zal in die zin een positief effect hebben op de staat van instandhouding van de betreffende soorten.

Wij zijn van mening dat met het volgen van de in het projectplan beschreven uitgangspunten, de effecten op de te onderzoeken soortgroepen beperkt blijven en dat voldaan wordt aan de zorgplicht, zoals die in het kader van de Wnb geldt. Er zijn geen alternatieven voorhanden met minder effect.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden en welke middelen hiervoor kunnen worden ingezet. Deze zijn weergegeven in tabel 1 en 2. Wij achten het overtreden van deze verboden bij de uitvoering van de beschreven onderzoeksmethoden aannemelijk en mogelijk noodzakelijk. Voor het vangen van vogels met het middel "strikken" wordt geen ontheffing afgegeven. Het is niet aannemelijk gemaakt dat dit middel noodzakelijk is en er geen alternatieven mogelijk zijn. Artikel 3.1 lid 4 voor het opzettelijk verstoren van vogels is ook aangevraagd. Gelet op artikel 3.1 lid 5 waarin staat dat het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort, is een ontheffing voor artikel 3.1 lid 4 niet nodig en wordt niet afgegeven, aangezien de ontheffing alleen geldt als de staat van instandhouding gewaarborgd blijft.

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving

Datum

4 februari 2021

Zaaknummer

2020-003274

Blad

16 van 16

Bijlage 2

Emailadressen en kenmerken voor meldingen en toezenden onderzoekverslagen per provincie.

Provincie	Kenmerk/ zaaknummer	Adres
Gelderland	2020-003274	post@gelderland.nl
Friesland	217243	wnb@fryslan.frl
Groningen	K1082	loketvth@provinciegroningen.nl
Drenthe	202003605	vth@drenthe.nl
Flevoland	2703879	wetnatuurbescherming@flevoland.nl
Utrecht	Z-WNB-SB-OV-2020-1398	servicebureau@provincie-utrecht.nl